

To verdensbyer

Da jeg for snart længe siden gik på handelsskole i Svendborg, hørte jeg jævnligt en bemærkning om dem ovre i reservatet. Det var ærøboerne, som i svendborgensernes øjne var et lettere tilbagestående folkefærd, der ikke havde opdaget, at verden havde udviklet sig. Det var den gang, og det var mest for sjov. Det håber jeg da.

For nogle uger siden havde jeg en samtale med en københavner, som holder meget af at besøge øen. Pludselig spærrede jeg ørerne op, da jeg hørte hende sige: "Det er jo fantastisk at komme til Marstal, hvor der altid er den der New Yorker-stemning!"

Hørte jeg virkelig sandt? New York? Ja, det gjorde jeg. Det handlede om den store mangfoldighed af mennesker, både på et menneskeligt, et fagligt og ikke mindst et internationalt plan. Hun opfattede Marstal som en smeltedigel med plads til alle, og det var da rart at høre. Samtidig var der den positive forskel fra New York, at man i højere grad kender hinanden i Marstal, og husene er knapt så høje.

Det kan da ikke nægtes, at Marstal – præcis som resten af øen – rummer mange forskellige nationaliteter trods det begrænsede antal indbyggere. Jeg mener at have hørt, at der er over 60 forskellige nationaliteter på Ærø. Dertil kommer, at især søfolkene har været over alt i verden, så der er altid mulighed for at høre nyt fra den store verden. Jeg har selv oplevet at sidde på et arkiv på universitetet i St. John's på Newfoundland, hvor en mand brød ind i min og Erik Kromanns lidt for højrostede hvisken i læsesalen og spurgte: "Er I to fra Marstal?" Fornemmelsen af verdensby med verdensry voksede straks oppe i hovedet på mig. Tænk, at min hjemby på en lille, dansk ø er kendt i Canada!

Uden for byen Stanley på Falklandsøerne er der rejst en stander med skilte til mange af verdens storbyer, herunder Marstal og Ommel. New Yorker-stemningen forklarer måske skiltet til Marstal, men hvorfor dog Ommel?

Ommel opstod nogle år før Marstal i slutningen af 1400-tallet. Forholdet imellem Marstal og Ommel kan af og til minde lidt om forholdet mellem Ærø og Svendborg. Jeg vil nødig indrømme det, for ommelsboerne har gennem tiden i høj grad vist sig som verdensborgere.

Et eksempel: Da telegrafist Sophus Black ankom til Shanghai i 1902, stod hans bror hjemme fra Marstal og ventede på kajen. Men ved siden af ham stod ommelsboen Andreas Hansen Eriksen. På det tidspunkt arbejdede de begge som telegrafister i Store Nordiske Telegraf-Selskab, men nogle år senere blev Andreas Hansen Eriksen ansat i den kinesiske regeringsadministration, og han endte som den højest placerede embedsmand af ikke-kinesisk herkomst! Jo, ommelsboerne har store kvaliteter og er meget progressive, men det er samtidig et beskedent folkefærd, som derfor let kan blive overset.

Men selv beskedne samfund kan blive afsløret, og det skete for nylig for Ommel ved et arrangement i Ommel Beboerhus. Der var fuldt hus og besøg af en arkitekt, som så på byen med friske øjne. Det første, han opdagede, var, at Ommel ikke har et enkelt centrum, men flere. "Det er usædvanligt for en så lille by, men der er fortilfælde," sagde han og nævnte så Berlin! På sin opdagelsesrejse gennem Ommel havde arkitekten hurtigt opdaget, at det var vanskeligt at finde rundt. Ved det første besøg var han ledsaget af en kendtmand, og så gik det. Næste gang kørte han forkert tre gange, før han fandt ned til Strandbyen!

Den ommelske labyrint mindede om Venedig, syntes arkitekten og viste et kort over den berømte italienske by. Jeg havde en kortvarig tvivl om postulatet, indtil han indtegnede hovedgaderne i henholdsvis Venedig og Ommel med en tyk, rød streg. Byernes gadeforløb var ens!

Den aften tog jeg hjem fra Ommel med fornemmelsen af at have besøgt en verdensby. I mit stille sind har jeg vel vidst det hele tiden, men det er nu rart at høre det fra nogen uden for reservatet!